

JERNBANEVERKET

TILSYNSRAPPORT NR. 2013-13 REVISJON AV GROPA SIDESPOR - KONGSVINGERBANEN

1	Bakgrunn og mål.....	3
2	Konklusjon.....	3
3	Avvik.....	4
4	Observasjoner.....	5
5	Andre forhold.....	5
	5.1 Administrative data.....	5
	5.2 Gjennomføring av revisjonen.....	5
	5.3 Revisjonsomfang.....	5
	5.4 Revisjonskriterier.....	5
	5.5 Om revisjonsfunn.....	5
	5.6 Revisjonsrapport.....	6
	5.7 Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk.....	6
	Vedlegg 1 – Stikkprøver i feltarbeidet.....	7
	Vedlegg 2 - Hjemmelstekster.....	8

1 Bakgrunn og mål

Gropa er et sidespor til Kongsvingerbanen. Sidesporet er ca. 500 meter langt og eies av Gunnar Holth Grusforretning AS (i det videre "Sidesporeier"). Sidesporet er en forlengelse av et sidespor på ca. 650 meter som eies av Jernbaneverket. Aktiviteten ved sidesporet består i at godstog kommer med tak- og belegningsstein som losses her, og det lastes sand fra Gropa som returlast.

Jernbaneverket inngikk i september 2012 avtale om vurdering av sidespor Gropa, Kongsvingerbanen, avtale om tilknytning av privat sidespor for Gropa, samt avtale om forvaltning og drift av sidespor Gropa. Avtalene innebærer at Jernbaneverket overtok det offentligrettslige ansvaret for forvaltning og drift av sidesporet i henhold til jernbanelovgivningen. Sidesporeier ble således fritatt fra kravet i tillatelsesforskriften til å ha egen tillatelse og sikkerhetsgodkjenning.

Revisjonen hadde som mål å avklare hvorvidt Jernbaneverket gjennomfører virksomheten ved Gropa sidespor i samsvar med bestemmelser i, eller i medhold av jernbanelovgivningen. Revisjonen skulle dekke sikkerhetsstyring med vekt på vedlikehold av infrastruktur, trafikkstyring, risikovurderinger og beredskap.

Da den reviderte enheten, Østfold og Kongsvingerbanen tilhører Banedivisjonen og har drift og vedlikehold av jernbanenettet som sitt ansvarsområde, omfattet revisjonen ikke trafikkstyring utover kommunikasjon med trafikkstyring.

Revisjonen ble gjennomført på bakgrunn av tilsynets fastlagte årsprogram for tilsyn.

2 Konklusjon

Jernbaneverkets styringssystem er i liten grad tilpasset drift og vedlikehold av sidespor.

Det er behov for en klarere kommunikasjon overfor sidesporeier med hensyn til hva som skal rapporteres til Jernbaneverket av uønskede hendelser

Rapportdato:

Sign.:

Arild Bruun
Revisjonsleder

Sign.:

7.6.2013

Erik Ø. Reiersøl-Johnsen
Direktør

3 Avvik

Avvik 1

Jernbaneverkets styringssystem er i liten grad tilpasset drift og vedlikehold av sidespor. Det er heller ikke etablert noe system for å kommunisere Jernbaneverkets sikkerhetsregler til sidesporeier.

Avvik fra:

Kravforskriften § 4-3. Krav til sikkerhetsstyringssystem.

Revisjonsbevis:

1. Styringssystemet er ikke tilpasset drift og vedlikehold av sidespor. Eksempler:
 - a. Rutine for vedlikehold er ikke tilpasset sidespor. F.eks. gjelder dette definering av vedlikeholdskritiske funksjoner og sikkerhetskritiske funksjoner for sideporet.
 - b. Instruks for linjevisitasjon er ikke tilpasset sidespor. F.eks. sier instruksjonen at linjevisitasjon skal foretas en gang pr måned, mens avtalen med sidesporeier foreskriver en gang pr. år.
2. Avtale om forvaltning og drift pkt. 5 gir sidesporeier en plikt til å etterleve de til enhver tid gjeldende sikkerhetsregler. Det er ikke etablert noe system for å kommunisere sikkerhetsreglene til sidesporeier, og det er heller ikke dokumentert at disse noen gang er kommunisert.

Avvik 2

Det er enkelte mangler ved virksomhetens kompetansekrav for utførelse av arbeidsoppgaver av betydning for sikkerheten.

Avvik fra:

Kravforskriften § 6-4. Krav til kompetanse for personell.

Revisjonsbevis:

1. Kompetansekrav i stillingsbeskrivelsene til banesjef og faglig leder linjen er lite spesifikke. Eksempler: "kunne anvende risikoanalyser", "god kunnskap om...".

Avvik 3

Jernbaneverket sikrer ikke at alle uønskede hendelser ved sideporet blir rapportert fra sidesporeier for intern rapportering, registrering og oppfølging.

Avvik fra:

Kravforskriften § 8-1. Intern rapportering og registrering av jernbaneulykker m.m.

Revisjonsbevis:

1. Avtale om forvaltning og drift av sidesporet har ingen konkrete føringer til sidesporeier for hva som skal rapporteres av uønskede hendelser. Det fremgår heller ikke klart formen for slik rapportering.
2. Snørydding har skadet sporet (sviller og innfesting) uten at dette er blitt rapportert.

4 Observasjoner

Det ble ikke notert noen observasjoner under revisjonen.

5 Andre forhold

Det ble ikke notert noen andre forhold under revisjonen.

5.1 Administrative data

Rapport nr.: 2013-13

Saksnr.: 13/588

Revisjonsperiode: 29. april 2013

Virksomhet: Jernbaneverket, Østfold og Kongsvingerbanen, sidespor Gropa

Kontaktperson: Jens Melsom

Revisjonslag: Solfrid R. Kristoffersen, Liz Anette Stordahl, Erik Eie, Arild Bruun

5.2 Gjennomføring av revisjonen

Virksomheten har gitt revisjonslaget nødvendig tilgang til dokumenter og personell – og har lagt alle forhold til rette for en effektiv gjennomføring av revisjonen. Tidspunktene for gjennomføringen var slik:

Åpningsmøte	29. april 2013
Feltarbeid	29. april 2013
Sluttmøte	29. april 2013

5.3 Revisjonsomfang

Revisjonen er gjennomført som dokumentgjennomgang og feltarbeid hos Jernbaneverket, sidespor Gropa på Kongsvingerbanen.

5.4 Revisjonskriterier

Revisjonskriteriene er kravene som er stilt i, eller i medhold av, jernbanelovgivningen. En oversikt over jernbanelovgivningen med kommentarer er gitt på: <http://www.sjt.no/no/Lover-og-forskrifter/>.

5.5 Om revisjonsfunn

Revisjon er en systematisk, uavhengig og dokumentert prosess for å fremskaffe revisjonsbevis og vurdere i hvilken grad bevisene oppfyller revisjonskriteriene. Revisjonsbevisene vil være grunnlaget for revisjonsfunnene. Statens jernbanetilsyn grupperer revisjonsfunnene i avvik og observasjoner.

Avvik defineres som manglende samsvar med bestemmelser i eller i medhold av norsk jernbanelovgivning.

Observasjon er forhold som ikke omfattes av definisjonen avvik, men som Statens jernbanetilsyn mener det er nødvendig å påpeke.

5.6 Revisjonsrapport

Denne tilsynsrapporten beskriver de avvik som er avdekket gjennom revisjonen.

Statens jernbanetilsyn praktiserer negativ rapportering fra revisjoner. Det vil si at revisjonsrapporter i hovedsak omhandler manglende samsvar med bestemmelser i norsk jernbanelovgivning. Forhold der kravene er tilfredsstillende oppfylt beskrives normalt ikke.

Revisjonen er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket.

5.7 Oppfølging og sanksjonsmiddelbruk

Statens jernbanetilsyn pålegger som hovedregel at virksomheten innen en tidsfrist identifiserer årsaken til avvikene, iverksetter tiltak både for å fjerne avvikene og årsakene til disse og å evaluere effekten av gjennomførte tiltak. Pålegg gis i et oversendelsesbrev der denne rapport følger som vedlegg.

Tilsynet kategoriserer ikke avvik i forhold til alvorlighetsgrad. Virksomheten må selv vurdere alvorlighetsgrad og eventuelt behov for å prioritere gjennomføring av tiltak raskere enn frister tilsynet setter.

Der vi avdekker vesentlige mangler, vil vi vurdere å pålegge hele eller deler av virksomheten stanset eller trekke sikkerhetssertifikatet/tillatelsen tilbake. Se for øvrig www.sjt.no for mer informasjon.

Vedlegg 1 – Stikkprøver i feltarbeidet

- Befaringsrapport/Tilsynsrapport Sidespor Gropa inkl. utbedringspunkter datert 22.06.2012
- Bekreftelse fra JBV bane avd. Kongsvinger for kontrollert og godkjent utbedring ut fra punkter i befaringsrapport av 22.06.2012

Vedlegg 2 - Hjemmelstekster

Kravforskriften

§ 4-3. Krav til sikkerhetsstyringssystem

Sikkerhetsstyringssystemet skal være tilpasset virksomheten og den aktivitet som drives og skal omfatte alle forhold knyttet til virksomheten, herunder bruk av leverandører. Videre skal det tas hensyn til risikoforhold som oppstår som følge av andre jernbanevirksomheter og tredjeparts virksomhet.

Jernbanevirksomheten skal ha interne bestemmelser som er nødvendig for at virksomheten drives sikkerhetsmessig forsvarlig og som utfyller krav i eller i medhold av jernbaneloven.

§ 6-4. Krav til kompetanse for personell

Jernbanevirksomheten skal ha krav til kompetanse for personell som skal utføre oppgaver av betydning for sikkerheten.

Jernbanevirksomheten skal ha opplæringsprogrammer for å sikre personellets kompetanse.

§ 8-1. Intern rapportering og registrering av *jernbaneulykker m.m.*

Jernbanevirksomheten skal sikre at jernbaneulykker, alvorlige jernbanehendelser og jernbanehendelser blir rapportert og registrert internt.